

на 7 години, малкият Иванъ постъпилъ въ елинската школа на даскалъ Николаки, ученикъ на прочутия педагогъ Неофитъ Дука отъ Букурещъ. Тукъ той трѣбвало да мине два подготвителни и четири редовни класа, да изучи добре старогръцки и новогръцки езикъ и да усвои образци отъ класическитѣ школки автори (по една многотомна енциклопедия). Възстанието отъ 1821 г. прекратило временно тази наука. Но тя била после продължена до 1825 г., когато гърдна болестъ пъкъ не оставила Ивана да довърши училището. Добри далъ тогава сина си на занаятъ, да учи абаджийство. Болестъта обаче попрѣчила и сега на момчето да стане калфа: отъ навеждане гърдитѣ го заболѣли отново. И то постъпило на работа въ бакалския дюкянъ на стрина си.

Руско-турската война отъ 1828—1829 г. била посрещната съ възторгъ отъ всички сливенци, та и отъ бакалския прислужникъ Ивана. Но злополучниятъ ѝ за българитѣ край ги отчаялъ, и тѣ решили да се изселятъ въ Влашо, Молдова и Русия. Добри и синъ му Иванъ попаднали въ Бесарабия. Отъ тамъ Иванъ отива въ Одеса и става писаръ при единъ търговецъ грѣкъ. Гъркътъ, макаръ и неграмотенъ, билъ ученолюбивъ човѣкъ. Виждайки какъ Иванъ се увлича въ книгитѣ, той му далъ пари да се облѣче въ френски дрехи и му препоръчалъ да стане „словеснейши“, да се предаде на наука.

Отъ страхъ да не бжде ожененъ за една гъркиня, близка на търговеца, Иванъ напуска Одеса и се настанява на работа въ Цариградъ, при уйка си Димитъръ Костовъ. Тукъ той избавилъ неукия си уйка отъ злоупотрѣбитѣ на писаря му и спечелилъ самъ за две години 5000 гроша. Намислилъ дори да се посвети окончателно на търговия. Но, жаденъ все пакъ за по-висока просвѣта, и като чулъ, че на островъ Андросъ преподава съ голѣмъ успѣхъ Каири, бившъ учителъ въ Кидония и единъ отъ най-разпаленитѣ възстаници въ Завѣрата отъ 1821 г., отишелъ да следва при него.

Каири се славѣлъ като отличенъ ораторъ, като философъ и математикъ и като краенъ националистъ. Повѣрвалъ въ своето призвание на избавителъ на Гърция, той си изработилъ една мистическа философско-политическа религия, наречена „теософия“ (богопочитане), въ центъра на която стоялъ култътъ на елинската древностъ и на Платоновата република. Самъ Каири се представялъ за пръвъ пророкъ на тази вѣра и ревностно работѣлъ за насаждането ѝ не само между гърцитѣ, но и между всички други инородци въ